

**Daňové, účetní a další novinky
pro rok 2026**

Daňové, účetní a další novinky pro rok 2026

V tomto newsletteru vám přinášíme shrnutí nejdůležitějších změn zejména z oblasti daní a účetnictví, které byly přijaty v roce 2025 a které nabývají účinnosti od roku 2026.

I. Nový projekt jednotného měsíčního hlášení zaměstnavatele

Od roku 2026 bude spuštěn projekt jednotného měsíčního hlášení zaměstnavatele (dále též jen „JMZH“). Smyslem tohoto projektu je, že zaměstnavatelé budou na měsíční bázi zasílat státu velmi podrobné údaje o všech svých zaměstnancích včetně jejich výdělků a dalších podrobných údajů. Do projektu je v současné době zapojena řada institucí, zejména Česká správa sociálního zabezpečení, Finanční správa, úřady práce a Český statistický úřad; zdravotní pojišťovny v první fázi zapojeny nejsou, nicméně se předpokládá, že později (nejdříve od roku 2028) tak pravděpodobně učiní.

Hlavním smyslem JMZH má být administrativní zjednodušení, neboť zaměstnavatelé budou odesílat jedno měsíční hlášení, které nahradí celou řadu dosavadních pravidelných podání, ať již na měsíční, čtvrtletní či roční bázi. S ohledem na skutečnost, že úřady budou disponovat detailními údaji o měsíčních výdělcích všech zaměstnanců, dojde také ke zjednodušení některých podání ze strany zaměstnanců – například bude-li fyzická osoba podávat daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob přes portál MOJE daně, budou do tohoto přiznání automaticky načteny údaje o jejich příjmech ze závislé činnosti – poplatníci tak nebudou muset (jako doposud) přepisovat částky z potvrzení o příjmech vystavených jednotlivými zaměstnavateli.

Jak bylo uvedeno, projekt je účinný od roku 2026. S ohledem na skutečnost, že při schvalování a přípravě projektu došlo k časovým posunům, fakticky budou zaměstnavatelé zasílat měsíční hlášení až počínaje měsícem dubnem 2026. JMZH se bude na pravidelné bázi zasílat vždy do 20. dne následujícího měsíce, a to elektronickou formou. Dohlášeny ale budou muset být i údaje za 1. čtvrtletí 2026, a to ve lhůtě od 1. dubna 2026 do 30. června 2026.

Je třeba upozornit, že obsah „datové věty“ měsíčního hlášení bude velmi rozsáhlý. Aby byly naplněny informační potřeby dotčených úřadů, budou všichni zaměstnavatelé hlásit údaje, které dnes zasílají jen někteří z nich (jde například o nejvyšší dosažené vzdělání zaměstnance atp.), navíc se budou hlásit i údaje dnes nezasílané. Z tohoto důvodu je nutné se na začátek projektu důkladně připravit, zejména zrevidovat údaje, které nyní zaměstnavatel o svých stávajících zaměstnancích eviduje, a doplnit od všech zaměstnanců nově vyžadované informace. Nezbytně nutnou podmínkou je také kvalitní podpora ze strany personálních a mzdových softwarů.

Projekt jednotného měsíčního hlášení zaměstnavatele je upraven v samostatném zákoně, který byl vyhlášen pod č. 323/2025 Sb. K němu vydala vláda své nařízení pod č.

417/2025 Sb., které vymezuje jednotlivé hlášené údaje. Z tohoto nařízení lze tedy již v současné době získat přehled hlášených údajů. Současně bude ze strany České správy sociálního zabezpečení, která bude hlášení přijímat, zveřejněna tzv. datová struktura podání včetně „číselníků“ pro jednotlivé údaje.

Projekt JMHZ byl schvalován současně i s tzv. doprovodným zákonem novelizujícím další právní předpisy (tento zákon byl vyhlášen pod č. 360/2025 Sb.). Zákon obsahuje jak celou řadu změn v daních (k některým z nich viz dále), tak úpravy v ostatních oblastech. Mezi zásadní změnu patří, že zaměstnavatelé budou povinni – s účinností od 1. července 2026 – přihlašovat nové zaměstnance do registru České správy sociálního zabezpečení nejpozději před okamžikem zahájení výkonu práce (doposud mají zaměstnavatelé na přihlášení lhůtu 8 dnů). Nepůjde-li o zahraničního pracovníka, bude možné zaměstnance před nástupem do práce přihlásit „částečně“ (jen s uvedením základních údajů) s tím, že zbylé údaje budou dohlášeny v (nyní standardní) osmidenní lhůtě.

II. Novinky v daních z příjmů a v navazujících oblastech

1. Změny týkající se tzv. volnočasových benefitů pro zaměstnance

Zákon o daních z příjmů umožňuje zvýhodněně poskytovat tzv. volnočasové benefity, tj. nepeněžitá plnění na vyjmenované účely (například nepeněžitá příspěvky na sportovní a kulturní akce, použití vzdělávacích nebo rekreačních zařízení, použití zařízení péče o dítě předškolního věku, použití zboží nebo některých služeb zdravotnického charakteru atp.). Poskytování těchto plnění je osvobozeno od daně z příjmů fyzických osob (a z tohoto důvodu nepodléhá ani pojistnému na sociální a zdravotní pojištění), nicméně od účinnosti tzv. konsolidačního balíčku platí, že pro osvobození těchto plnění je zaveden limit; od roku 2025 činí tento limit v případě tzv. zdravotnických benefitů jednonásobek průměrné mzdy, u ostatních benefitů se jedná o polovinu průměrné mzdy.

S účinností od roku 2026 dochází ke zpřísnění daňových podmínek pro poskytování těchto benefitů. Aby tato plnění byla i nadále osvobozena od daně, nesmí se jednat o plnění, „které je mzdou, platem, odměnou ani náhradou za ušlý příjem“. Novelizovaná právní úprava je zpřísněním, které reaguje na dosavadní příznivou judikaturu Nejvyššího správního soudu, která se zabývala možností „přepnout“ mzdu do volnočasového benefitu (tzv. salary swap). K nové právní úpravě vydala stanovisko i Finanční správa, která upozornila, že se nebude jednat o osvobozený příjem tehdy, pokud dané plnění bude zaměstnanci poskytováno za vykonanou práci.

Doporučujeme všem zaměstnavatelům, aby provedli důkladnou revizi svých „benefitních“ programů. Upozorňujeme zároveň, že uvedené zpřísnění se týká pouze tzv. volnočasových benefitů (uvedených v ustanovení § 6 odst. 9 písm. d) zákona o daních z příjmů), nikoliv i dalších benefitů (například příspěvků na penzijní spoření, soukromé životní pojištění, dlouhodobý investiční produkt atp.).

2. Další změny u tzv. zaměstnaneckých akciových a opčních plánů (ESOP)

V minulých vydáních našeho newsletteru jsme Vás informovali, že v uplynulém období došlo k více změnám v oblasti zaměstnaneckých akciových a opčních plánů. Od roku 2026 dochází k další změně, která má tyto plány zatraktivnit pro určitou skupinu zaměstnavatelů (v průběhu přípravy nové právní úpravy se hovořilo o zvýhodnění tzv. startupů). Podstata zvýhodnění je zásadní – zatímco v případě běžného nabytí zaměstnanecké akcie se jedná o příjem zaměstnance, který je zdaňován daní z příjmů fyzických osob a podléhá také pojistnému na sociální a zdravotní pojištění, principem nové právní úpravy je to, že nabytí podílu (zaměstnanecké akcie) nebo nepřevoditelného příslibu nabýt takový podíl (nepřevoditelná opce) bude sice zdaňováno, ale nebude podléhat pojistnému na sociální a zdravotní pojištění.

Jak bylo nepřímo uvedeno, nová pravidla se ale budou týkat jen omezeného okruhu zaměstnavatelů a zaměstnanců (v zákoně o daních z příjmů se budou označovat jako „kvalifikovaní“ zaměstnavatelé a „kvalifikovaní“ zaměstnanci). Kvalifikovaným zaměstnavatelem bude osoba, jejíž roční obrat nepřesahuje částku 2,5 mld. Kč a jejíž úhrn aktiv nepřesahuje 2 mld. Kč (současně nesmí být členem skupiny, jež by přesahovala uvedené hodnoty). Zároveň se ale nesmí jednat o vyjmenovaný subjekt (zejména banky, pojišťovny, advokáty, daňové poradce, auditory). Zákon stanoví rovněž podmínky pro „kvalifikovaného zaměstnance“ – například to, že úhrn jeho kvalifikovaných podílů nepřesahuje 5 %, vykonává závislou činnost pro daného zaměstnavatele nejméně 12 měsíců a dosahuje určité minimální úrovně příjmu (mzdy) ze závislé činnosti.

Jako nevýhodu tohoto „kvalifikovaného“ modelu zdanění bychom chtěli upozornit na skutečnost, že při použití tohoto odloženého zdanění nebude možné použít nikdy v budoucnu osvobození příjmu zaměstnance při prodeji cenných papírů a podílů jejichž držbou přesáhne 3 či 5 let.

3. Zrušení limitu 40 mil. Kč pro osvobození příjmů fyzických osob z prodeje cenných papírů a podílů

Jak jsme Vás již dříve informovali, s účinností od roku 2025 byl zaveden limit pro osvobození příjmů fyzických osob z prodeje cenných papírů a podílů. V průběhu roku 2025 byla aplikace tohoto limitu rozšířena i na osvobozené příjmy z prodeje kryptoaktiv (kryptoměn). Pro rok 2025 tedy platí pravidlo, že pokud má fyzická osoba osvobozené příjmy (tj. příjmy splňující tzv. časové testy) z prodeje cenných papírů, podílů a kryptoaktiv převyšující ve svém souhrnu částku 40 mil. Kč, jsou tyto příjmy osvobozeny pouze do této částky a příjmy přesahující limit 40 mil. Kč se již zdaňují.

Od roku 2026 se ohledně příjmů z prodeje cenných papírů a podílů vracíme k původní právní úpravě (účinné do konce roku 2024), tedy limit pro osvobození se ruší. Znamená to tedy, že pokud příjmy z prodeje cenných papírů nebo podílů splní tzv. časové testy (u cenných papírů činí 3 roky a u podílů 5 let), budou příjmy bezlimitně osvobozeny od daně. U příjmů z prodeje kryptoaktiv zůstává limit 40 mil. Kč pro osvobození zachován i nadále.

4. Rozšíření možnosti odpočtu úroků od základu daně z příjmů fyzických osob

Zákon o daních z příjmů umožňuje fyzickým osobám odečíst si od základu daně úroky z vyjmenovaných (zejména hypotečních) úvěrů, které jsou použity na pořízení vlastní bytové potřeby. Od roku 2026 bude tento odpočet rozšířen i na situaci, kdy daný úvěr nečerpá konkrétní fyzická osoba, nýbrž bytové družstvo, jímž je fyzická osoba členem (družstevníkem). Tento družstevník si tak bude moci od svého základu daně uplatnit část úroků placených bytovým družstvem, která na něj připadá (podle jeho podílu v bytovém družstvu), a to při splnění ostatních podmínek daných zákonem o daních z příjmů.

5. Parametrické zvýšení hodnoty tzv. drobných pohledávek, k nimž lze rychleji vytvářet daňové opravné položky

Podle zákona o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů je možné rychleji vytvářet daňově uznatelné opravné položky k tzv. drobným pohledávkám, které jsou po splatnosti déle než 12 měsíců. Doposud je pro „drobné pohledávky“ používán limit 30 000 Kč, a to ve dvojnásobném významu. Jeden je ten, že (rozvahová) hodnota pohledávky (zjednodušeně hodnota faktury) ke dni vzniku nesmí převýšit 30 tis. Kč a dále, že hodnota celkových pohledávek (zjednodušeně součet faktur), ke kterým se rychleji tvoří daňové opravné položky, nesmí u jednoho dlužníka za jedno zdaňovací období přesáhnout tuto stejnou částku.

Podstatou změny je, že od roku 2026 se oba limity zvyšují na částku 50 000 Kč. Rychlejší tvorba daňových opravných položek se tak rozšíří na větší skupinu pohledávek.

6. Zvýšení odpočtu na podporu výzkumu a vývoje

S účinností od roku 2026 se zvyšují tzv. odpočty na podporu výzkumu a vývoje – týká se to tedy poplatníků, kteří tyto aktivity provádějí. V současné době je možné od základu daně odečíst až 100 % (resp. až 110 %) výdajů vynaložených v daném období na výzkum a vývoj. Nově bude možné výdaje odečítat výdaje dokonce až do výše 150 % s tím, že tato výhodná sazba bude limitována částkou ve výši 50 mil. Kč za celou skupinu poplatníků, kteří jsou součástí stejného odpočtového celku. Nově bude také platit, že nevyužitou část odpočtu bude možné uplatnit v následujících pěti letech po období, kdy na odpočet vznikl nárok (doposud je to ve třech letech). Cílem je tak více zatraktivnit výzkumné a vývojové aktivity podnikatelských subjektů.

7. Změny ve zdaňování odměn členů statutárních orgánů (fyzických osob), kteří jsou daňovými nerezidenty

Pokud je v současné době vyplácena „českou“ právnickou osobou odměna za výkon funkce statutárního orgánu fyzické osobě „do zahraničí“ (myšleno osobě, která není v České republice daňovým rezidentem), zdaňuje se tato výplata tzv. srážkovou daní. Od roku 2026 dochází k dílčí změně v tom smyslu, že výplata bude podléhat standardní záloze na daň. Fakticky se to tak dotkne situace, kdy příjem člena statutárního orgánu přesahuje 36násobek průměrné mzdy za rok. V takovém případě totiž dojde k tomu, že částka přesahující tento 36násobek bude zdaněna 23% daňovou sazbou – nyní byla zdaněna „pouze“ 15% sazbou srážkové daně bez ohledu na výši příjmu.

Daňovému nerezidentovi (fyzické osobě – členovi statutárnímu orgánu) pak v případě překročení 36násobku průměrné mzdy vznikne povinnost podat přiznání k dani z příjmů fyzických osob.

8. Zrušení povinnosti zaměstnavatele srážet zálohy na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti ve specifickém případě

Od roku 2026 se do zákona o daních z příjmů doplňuje, že plátce daně (zaměstnavatel) nemá povinnost srážet zálohy na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti v případě, kdy jeho zaměstnanec (český daňový rezident) vykonává práci ve státě, s nímž má Česká republika uzavřenu smlouvu o zamezení dvojímu zdanění a příjmy za tuto práci jsou na základě smluvního vztahu vypláceny prostřednictvím tohoto plátce. Jde o situaci tzv. mezinárodního pronájmu pracovní síly, kdy český zaměstnavatel „pronajímá“ své zaměstnance do zahraničí jinému subjektu, pro kterého zaměstnanci vykonávají v tomto státě práci podle jeho příkazů. Podle obecných pravidel se stává „přijímající“ subjekt tzv. ekonomickým zaměstnavatelem a má povinnost srážet daň ve svém státě. Nová úprava se do zákona doplňuje proto, aby nedošlo ke dvojímu odvodu zálohy ze stejného příjmu. Doposud se situace řešila tak, že český zaměstnavatel mohl požádat finanční úřad o zrušení povinnosti srážet zálohy, nicméně finanční úřady nepostupovaly při zpracování žádostí jednotně.

9. Novela zákona o veřejném zdravotním pojištění a dalších souvisejících zákonů

Od roku 2026 nabývá účinnosti novela zákonů v oblasti veřejného zdravotního pojištění. Dílčích změn je více, nicméně zásadní jsou tyto:

- zavádí se povinná elektronická komunikace se zdravotními pojišťovnami, a to ve formátu XML – jak zaměstnavatelé, tak osoby samostatně výdělečně činné budou mít povinnost činit podání elektronicky v předepsaném formátu,
- pokud jde o zaměstnance, pro kterého se neuplatňuje minimální vyměřovací základ z důvodu, že osobně a řádně pečuje nejméně o jedno dítě do 7 let věku, bude nově platit, že pro uplatnění nároku musí zaměstnanec oznámit tuto skutečnost zdravotní pojišťovně, která nárok posoudí a zaměstnavateli následně potvrdí, že je možné jej uplatňovat,
- je zavedena povinná bezhotovostní forma placení pojistného.

III. Aktuality v oblasti účetnictví

1. Novelizace stávajících účetních předpisů

Zákon o účetnictví rozřídí účetní jednotky do jedné ze čtyř kategorií – mikro, malá, střední a velká účetní jednotka. Jak již jsme Vás dříve informovali, v průběhu roku 2025 byla schválena novela zákona o účetnictví, v důsledku, které došlo k „valorizaci“ hraničních hodnot finančních kritérií používaných pro zařazení účetní jednotky do příslušné kategorie, tj. hodnot aktiv celkem a ročního úhrnu čistého

obratu. Ke změně hraničních hodnot došlo v průběhu roku 2025, nicméně v důsledku přechodného ustanovení je změna zpětně aplikovatelná i na rok 2024.

V důsledku této změny tak může dojít k tomu, že daná účetní jednotka – a to i pro rok 2025 – změní (sníží) svoji kategorii, což ovlivní její povinnosti jak při samotném vedení účetnictví, tak zejména při sestavení účetní závěrky.

Součástí novely zákona o účetnictví je také zrušení povinnosti auditu účetní závěrky u malých účetních jednotek, u kterých se pro jeho vznik doposud vyhodnocovalo, zda daná účetní jednotka překračuje po dvě po sobě jdoucí účetní období alespoň dvě (resp. u některých účetních jednotek i jen jedno) ze tří předepsaných kritérií. Účinnost změny je od roku 2026, přesněji pro účetní období započatá od 1. ledna 2026. Znamená to tedy, že pokud malá účetní jednotka ještě za rok 2025 kritéria pro povinný audit překračuje, musí jej nechat zpracovat. Od roku 2026 pak bude platit, že mikro a malé účetní jednotky povinný audit podle účetních předpisů mít nebudou, zatímco střední a velké účetní jednotky ano.

2. Příprava nové účetní legislativy

V minulých newsletterech jsme Vás vícekrát informovali, že je v běhu projekt přípravy nových účetních předpisů, konkrétně nového zákona o účetnictví, prováděcích vyhlášek a doprovodné legislativy. Tento projekt postoupil koncem listopadu do další fáze, neboť návrhy nových předpisů (zákona o účetnictví a tzv. doprovodného zákona) schválila vláda a byly předloženy Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR k projednávání. Bude tedy nyní na poslancích, jak rychle (a případně zda vůbec) návrhy schválí.

Návrh nového zákona o účetnictví přináší moderní regulaci účetnictví (zejména účetního výkaznictví). Obsahuje například koncepční rámec účetního výkaznictví (včetně doposud chybějícího vymezení základních prvků účetních výkazů), nový přístup k vykazování leasingu, rozšíření povinnosti, resp. možnosti sestavovat účetní závěrku podle mezinárodních pravidel (IFRS), zavedení oceňování dlouhodobých pohledávek a dluhů současnou hodnotou a celou řadu dalších změn. Součástí návrhu doprovodného zákona je zejména novela zákona o daních z příjmů, která například zásadním způsobem zjednodušuje daňové odpisování majetku, zavádí pojem „daňová hodnota“ definující nejvyšší částku, která může být u daného aktiva uplatněna jako položka snižující základ daně či nově umožňuje, aby základ daně u účetních jednotek, které vedou účetnictví podle IFRS, vycházel z výsledku hospodaření podle mezinárodních standardů.

Účinnost nových pravidel bude záviset na rychlosti schvalování návrhů v Parlamentu, nicméně nenastane dříve, než od 1. ledna 2028. Přesto je vhodné, aby účetní jednotky věnovaly legislativním návrhům pozornost a začaly se na pravděpodobné změny připravovat.

3. Nové interpretace Národní účetní rady

Upozorňujeme, že Národní účetní rada vydala dvě nové interpretace – [interpretaci č. I-51](#), která se věnuje vykazování výrobků a zboží používaných k předvádění a [interpretaci č. I-52](#), která se věnuje zaměstnaneckým požitkům.

IV. Zákon o povinném příspěvku na produkty spoření na stáří

Od roku 2026 nabývá účinnosti zákon o povinném příspěvku na produkty spoření na stáří. Tento zákon zavede povinné příspěvky zaměstnavatelů, kteří zaměstnávají zaměstnance vykonávajícího rizikovou práci (zařazenou do 3. kategorie rizikových prací), na jeho produkt spoření na stáří (pro účely zákona se jedná o penzijní připojištění se státním příspěvkem nebo doplňkové penzijní spoření).

Povinný příspěvek na produkt spoření na stáří bude činit 4 % z vyměřovacího základu pro pojistné na sociální zabezpečení (zjednodušeně z hrubé mzdy), přičemž podmínkou pro poskytnutí příspěvku bude, že zaměstnanec odpracuje alespoň tři směny v daném měsíci. Příspěvek zaměstnavatele bude povinný, nicméně bude na zaměstnanci, aby nárok u zaměstnavatele uplatnil. Platí ale, že zaměstnavatel bude mít vůči zaměstnancům informační povinnost. Zaměstnavatelé musí informovat stávající zaměstnance, kteří na příspěvek mohou mít nárok, do 15. ledna 2026.

V. Parametrické a další změny

Jak je tomu každý rok, i od roku 2026 dochází k řadě tzv. parametrických změn – připomeňme jen některé z nich:

- dochází ke zvýšení minimální mzdy na částku 22 400 Kč za měsíc, resp. 134,40 Kč za odpracovanou hodinu,
- průměrná mzda pro rok 2026 bude činit 48 967 Kč; z průměrné mzdy se odvíjí celá řada parametrů (viz dále),
- limit pro osvobození tzv. volnočasových benefitů v roce 2026 bude 48 967 Kč (v případě zdravotních benefitů), resp. 24 483,50 Kč (v případě ostatních benefitů),
- hranice příjmu pro účast zaměstnance pracujícího na dohodu o provedení práce (DPP) se z dosavadních 11 500 Kč měsíčně zvyšuje na 12 000 Kč měsíčně. Znamená to, že pokud příjem zaměstnance pracujícího na DPP nedosáhne této částky, z příjmu se neodvádí pojistné na sociální ani zdravotní pojištění,
- zvyšují se minimální zálohy osob samostatně výdělečně činných na pojistné na sociální a zdravotní pojištění. U pojistného na veřejné zdravotní pojištění jde o zvýšení z 3 143,- Kč měsíčně na 3 306,- Kč měsíčně. U pojistného na sociální zabezpečení (resp. důchodového pojištění) je zvýšení vyšší, a to z 4 759,- Kč měsíčně na 5 720,- Kč měsíčně; důvodem je skutečnost, že v důsledku konsolidačního balíčku docházelo v posledním období ke zvýšení minimálního vyměřovacího základu (procentní sazby průměrné mzdy). Nová vládní koalice však začala projednávat návrh novely příslušného zákona, v důsledku které nebude zvýšení pro rok 2026 tak vysoké. Tento návrh ale ještě musí projít legislativním procesem – předpokládá se však, že bude účinný zpětně od počátku roku 2026,

- od roku 2026 dochází ke zvýšení základních sazeb zahraničního stravného (pro účely výplaty cestovních náhrad) u řady zemí, například Slovenska, Německa, Bulharska (vždy o 5 EUR) nebo USA, Izraele (vždy o 5 USD).

Na závěr připomeňme, že Česká národní banka začala cca od poloviny listopadu 2025 podporovat přijímání tzv. okamžitých plateb. Tento krok tak ulehčí platbu daně, pojistného či cla.

Praha

Rohanské nábřeží 721/39
186 00 Praha 8 - Karlín
Czech Republic
T: +420 241 015 111
E: recepce.praha@claczech.cz

Liberec

Ke Střelnici 322/6
460 01 Liberec IV-Perštýn
Czech Republic
T: +420 485 104 158
E: recepce.liberec@claczech.cz

Olomouc

tř. Kosmonautů 1221/2a
779 00 Olomouc
Czech Republic
T: +420 585 203 803
E: recepce.olomouc@claczech.cz